

Svampbekämpning och stråförkortning i timotejfrö

Peder Wærn, Växtskyddscentralen, Uppsala

Erfarenheter från försök i våra närmaste grannländer visar att stråförkortning i timotej givit upp emot 25 % skördeökning. I Sverige testades detta under 2003 och resultaten visar på knappt 10 % skördeökning i genomsnitt. Som mest erhöles en merskörd på drygt 100 kg/ha. Åtgärden verkar alltså vara mycket intressant. Även svampbehandling gav lönsamt merutbyte i flera försök. I försöken testade svampmedel är i dagsläget ej registrerade för användning i gräsfröodlingar.

I syfte att studera effekten av stråförkortning och bladsvampbekämpning i timotejfröodling lades sex försök ut i samverkan mellan BASF, Forsbecks, Lantmännen, lokala fröodlarsföreningar, Svenska Foder, SFO och SW. Två försök låg i Dalsland och ett i vardera Närke, Södermanland, Västmanland och Uppland. Försöket i Uppland kasserades på grund av alltför osäkra samband i skördeutslag, däremot presenteras graderingar från försöket.

Stråförkortningsmedlet Moddus testades i två doser. Svampmedel Juventus användes i kombination med Comet. Inga av svamppreparaten är registrerade för användning i gräsfröodling. Moddus-behandlingen utfördes vid flaggbladets framväxande (DC 37) i försöken på Vikhus, Mellerud och Ekeby och för övrigt vid två-nodstadiet (DC 32). Svampbekämpningen gjordes senare vid begynnande axgång (DC 51) eller strax före.

Stråförkortning sannolikt en attraktiv åtgärd

I fem av sex försök har stråförkortning medfört en bättre stråstyrka. Dosen 0,8 l/ha av Moddus har givit bättre effekt än den lägre dosen och även resulterat i en högre skörd, vilket upprepas i alla försök. I genomsnitt har bara den högre dosen av Moddus varit ekonomiskt lönsam. Det negativa utslaget i försöket på Vikhus kan förklaras av en kraftigare drösning, uppskattningsvis 30 %, i behandlade led. Det svaga utslaget för behandling i Ekebyförsöket beror förmodligen på att försöket låg på en mulljord och fick så kraftig liggsädesbildning att inte ens den högre dosen av Moddus var tillräcklig.

Svampbekämpning lönsamt – men testade medel ej registrerade

Angreppen av timotejögönfläcksjuka var starka i försöken i Dalsland, men betydligt svagare i övriga försök. Det var framförallt andra bladfläcksvampar som dominerade i de östsvenska försöken. I Ekeby gjordes inga svampgraderingar.

Behandlingseffekten mot timotejögönfläcksjuka var relativt svag, i genomsnitt drygt 50 %. Däremot var behandlingen effektivare mot övriga bladfläcksvampar. Förklaringen till den relativt dåliga effekten mot timotejögönfläcksjuka kan möjligen vara att bekämpningarna gjordes något för sent i förhållande till svampens etablering. Tyvärr gjordes inga graderingar vid behandlingstillfället, så vi vet inte om detta stämmer.

Växtskydd

Behandlingens skördeeffekt blev bättre än förväntat och i fyra av sex försök var bekämpningen lönsam. I medeltal gav svampbehandlingen ett större merutbyte än stråförkortningen.

Tabell 32. Stråförkortning och bekämpning av bladfläcksvampar. Fem försök i FiV, ÖSF och Svea. L11-1051

Behandling	Dos, l/ha	DC	Skörd kg/ha					Medeltal	Bek.kostn omräkn. till kg/ha
			Vik-hus	Grimstad	Melle-rud	Ekeby	Herresta		
Obehandlat			478	583	597	315	530	501	
Moddus	0,4	32-37	-113	+60	+24	+11	+36	+4	29
Moddus	0,8	32-37	-38	+102	+65	+13	+81	+45	44
Comet+Juventus	0,5+0,5	47	+60	+41	+148	-5	+71	+63	50
Län			U	P	P	T	D		
LSD			110	86	59	65	35		

Timotej 13,68 kr/kg, körning 120 kr/ha, körskada 1 %, Comet 644 kr/l. Uppskattat pris för Moddus 530 kr/l och Juventus 338 kr/l.

Tabell 33. Behandlingens effekt på stråstyrkan. Sex försök i FiV, ÖSF och Svea. L11-1051

Behandling	Dos l/ha	DC	Stråstyrka 0-100						Medeltal
			Hånsta	Vikhus	Grimstad	Mellerud	Ekeby	Herresta	
Obehandlat			75	43	35	35	16	73	46
Moddus	0,4	32-37	100	70	35	35	26	88	59
Moddus	0,8	32-37	100	100	35	50	28	85	66
Comet+ Juventus	0,5+0,5	47	75	25	35	35	18	73	44
Län			C	U	P	P	T	D	

Tabell 34. Behandlingseffekt på bladfläcksvampar. Fem försök i FiV, ÖSF och Svea. L11-1051

Behandling	Dos l/ha	DC	Angrepp av timotejögongfläcksjuka (Töfl) och bladfläcksjuka (Bfl) i DC 65, % effekt på blad 1-2.									
			Hånsta		Vikhus		Grimstad	Mellerud	Herresta		Rel. tal Medeltal 4 f 3 f Töfl Bfl	
			Töfl	Bfl	Töfl	Bfl	Töfl	Töfl	Töfl	Bfl		
Comet+ Juventus	0,5+0,5	47	50	83	-	91	35	36	100	83	55	86
Län			C		U		P	P	D			
Svamp i ob. % bladyta blad 1-2			1	3,5	0	5,6	57	50	0,5	1,2	22	3,4